

Voor het eerst meer dan zeventig koeien gemolken op doorsnee Vlaams mpr-bedrijf

Vlaamse koe levert 8500 kg melk

Met of zonder melkquotum: de stijgende trend in de Vlaamse productiestatistieken zet door. Of toch gedeeltelijk. Terwijl het aantal koeien per bedrijf, de gemiddelde productie per koe en het economisch jaarresultaat stijgt, neemt de gemiddelde levensproductie van de afgevoerde melkkoeien af.

tekst **Annelies Debergh**

Tabel 1 – Rollend jaargemiddelde per provincie (1 september 2014-31 augustus 2015)

provincie	aant. koeien/ bedr.	bedrijf	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	ejr
Antwerpen	375	96	4.02	8.758	4,09	3,46	358	303	661	2.117
West-Vlaanderen	743	58	4.05	8.671	4,12	3,42	357	296	653	2.084
Limburg	680	64	4.04	8.419	4,15	3,45	350	290	640	2.044
Oost-Vlaanderen	176	92	4.03	8.360	4,15	3,48	347	291	638	2.040
Vlaams-Brabant	95	77	4.05	7.273	4,13	3,40	300	248	548	1.746
Vlaanderen 2014-2015	2.069	71	4.04	8.515	4,13	3,44	351	293	644	2.059
Vlaanderen 2013-2014	2.166	67	4.04	8.392	4,10	3,45	344	289	633	2.026
Vlaanderen 2012-2013	2.215	63	4.04	8.236	4,18	3,44	344	283	627	2.005
Vlaanderen 2011-2012	2.469	59	4.05	8.317	4,17	3,45	347	287	634	2.026
Vlaanderen 2010-2011	2.727	57	4.06	8.327	4,17	3,44	347	286	633	2.022
Vlaanderen 2009-2010	2.802	55	4.07	8.175	4,18	3,42	342	280	622	1.983

Meer koeien per Vlaams-mpr-bedrijf, meer melk per koe en een hoger economisch jaarresultaat. Het afgelopen mpr-boekjaar, dat begint op 1 september 2014 en loopt tot en met 31 augustus 2015, is er één van veel plussen op diverse vlakken.

Winst is er in de eerste plaats voor het Vlaamse jaargemiddelde, dat uitkomt op 8515 kg melk met 4,13% vet en 3,44% eiwit (tabel 1). Als gevolg van meer melk neemt dit boekjaar het economisch jaarresultaat voor de derde keer op rij toe en komt het cijfer op 2059 euro. Dat is een winst van 33 euro tegenover het jaar ervoor.

Minstens zo opvallend als de toenemende melkdrang van de Vlaamse mpr-koeien is de opgaande lijn van het aantal koeien per bedrijf dat aan melkproductieregistratie doet. Zo telde een doorsnee Vlaams mpr-bedrijf het afgelopen boekjaar 71 melkkoeien, ofwel vier koeien meer dan het jaar daarvoor. Tegenover 2007-2008 valt de trend tot groei nog het meeste op. In die tijd telde een gemiddeld mpr-bedrijf immers nog maar 49 koeien. Ook opvallend, de mpr-koeien in Vlaanderen worden steeds jonger: van vier jaar en acht maanden in 2007-2008 gaat het naar vier jaar en vier maanden in 2014-2015.

Antwerpse bedrijf telt 96 koeien

Per provincie geanalyseerd groeit de variatie in aantal koeien per bedrijf. Antwerpse mpr-bedrijven tellen gemiddeld de grootste veestapels met 96 koeien per bedrijf, West-Vlaamse mpr-bedrijven komen met gemiddeld 58 stuks uit op het laagste aantal melkkoeien. De leeftijdsverschillen zijn net zo frappant. De Antwerpse koeien zijn doorgaans het jongst met een gemiddelde van vier jaar en twee maanden. In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen worden de oudste koeien gemolken. Hun gemiddelde leeftijd bedraagt vier jaar en vijf maanden.

De evolutie van het aantal koeien per bedrijf betekent overigens niet dat meer koeien op Vlaamse bodem onder melkproductieregistratie staan. Terwijl het aantal koeien per bedrijf fors stijgt, neemt het aantal mpr-bedrijven evenredig af. Waar CRV zeven jaar geleden ongeveer 3000 bedrijven onder mpr had, zijn dat er vandaag nog ruim 2000. Gerekend met het gemiddeld aantal koeien per bedrijf zijn van ongeveer 150.000 Vlaamse melkkoeien melkproductiegegevens publiek ter beschikking.

Met 8758 kg melk met 4,09% vet en

3,46% eiwit scoren de mpr-koeien uit Antwerpen het hoogste rollend jaargemiddelde van alle provincies. De Antwerpse koeien realiseren zo een economisch jaarresultaat van 2117 euro. Het onderlinge verschil tussen de provincies steeg van 1000 kg melk vijf jaar geleden naar een verschil van 1500 kg melk. De Vlaams-Brabantse mpr-koeien zetten een gemiddelde neer van 7273 kg melk

met 4,13% vet en 3,40% eiwit. Het verschil tussen de provincies onderling bedraagt zo bijna 400 euro ejr.

Niet alleen tussen de provincies blijft de variatie in productiestatistieken bestaan. Ook tussen de verschillende rasgroepen zijn opnieuw aanzienlijke verschillen te zien (tabel 2). Zo produceerden de zwartbonte koeien gemiddeld 10.028 kg melk in 356 dagen. De roodbonte koeien ko-

Tabel 2 – Overzicht rasgemiddelden per boekjaar (* = minimaal 75% hf-bloed)

ras	jaar	aant. koeien	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	ejr
hf zwartbont*	2014-2015	45.010	3.06	356	10.028	4,04	3,43	405	344	753	2.104
	2013-2014	44.395	3.06	359	10.007	4,09	3,43	409	343	753	2.097
hf roodbont*	2014-2015	13.469	3.08	353	9.021	4,25	3,50	383	316	699	1.982
	2013-2014	13.708	3.07	356	8.948	4,30	3,50	385	313	698	1.971
witrood	2014-2015	522	4.01	328	5.829	3,98	3,36	232	196	428	1.249
	2013-2014	487	4.02	323	5.667	4,04	3,35	229	190	419	1.244

Tabel 3 – Rollend jaargemiddelde top tien mpr-bedrijven in Vlaanderen in het mpr-jaar 2014-2015 (* = driemaal daags melken)

naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr
P. Claeys, Zomergem	52	4.05	12.089	4,45	3,69	538	446	3.187	
P. De Backer, Waarschoot	48	3.11	11.717	4,17	3,51	489	411	2.886	
L. en P. Verhegge, Torhout	40	3.09	9.848	5,63	3,37	554	332	2.829	
J. Dobbels, Kortemark	50	4.00	11.966	3,98	3,40	476	407	2.813	
Mertens-Deboel lv, Minderhout	136	3.08	12.088	3,90	3,40	471	411	2.809	
Lahousse-Zomerbloemhof lv, Elverdinge	121	4.02	11.867	4,08	3,35	484	398	2.802	
P. Dellaert, Waarschoot	110	3.06	11.961	3,98	3,35	476	400	2.781	
G. De Wilde, Zaffelare	49	4.03	11.586	4,08	3,40	473	393	2.758	
W. Vandewalle, Krombeke*	39	4.03	11.878	3,82	3,44	454	409	2.755	
K. en D. Faes, Meer	83	4.04	11.356	4,11	3,45	466	392	2.742	

Tabel 4 – Ontwikkeling levensproductie van stamboekkoeien op moment van afvoer

jaar	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet + eiwit
2014-2015	27.806	4,12	3,43	1.146	953	2.099
2013-2014	28.599	4,14	3,42	1.183	978	2.161
2012-2013	27.608	4,15	3,42	1.146	944	2.090
2011-2012	28.017	4,15	3,42	1.164	957	2.121
2010-2011	28.325	4,17	3,41	1.180	965	2.145
2009-2010	28.534	4,17	3,40	1.190	971	2.161
2008-2009	28.303	4,15	3,41	1.175	964	2.139

Tabel 5 – Levensduur afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer

jaar	dgn. opfok	keren gekalfd	gem. melkdgn. per tkt.	dgn. laatste lact.	productieve levensd.*	dgn. na laatste proefm.	dgn. levensd.**	kg melk/melkdag	
2014-2015	801	3,1	416	358	277	1.137	33	1.971	27,5
2013-2014	800	3,1	418	359	284	1.177	32	2.009	27,4
2012-2013	805	3,1	418	359	287	1.142	34	1.981	27,2
2011-2012	810	3,1	418	359	284	1.165	33	2.008	27,1
2010-2011	817	3,2	420	359	283	1.192	35	2.044	26,8
2009-2010	823	3,3	421	360	273	1.219	37	2.079	26,5
2008-2009	831	3,2	420	359	291	1.226	36	2.093	26,1

* = dagen tussen eerste kalffdatum en datum laatste monsternamen

** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

men in 353 dagen op een productie van 9021 kg melk. De roodbonte koeien registreren daarbij duidelijke hogere gehalten in de melk. Roodbont laat 4,25% vet en 3,50% eiwit zien, terwijl zwartbont 4,04% vet en 3,43% eiwit noteert.

Levensproductie in de min

Hoewel de gemiddelde bedrijven in Vlaanderen er met het vorderen van de jaren steeds beter in slagen om de productie van hun melkkoeien op te drijven, blijft de levensproductie van de gemiddelde Vlaamse melkkoe hangen op een vast niveau. In het afgelopen mpr-jaar komt de levensproductie zelfs flink onder druk te staan. De gemiddelde afgevoerde koe van het afgelopen jaar

zette een levenstotaal neer van 27.806 kg melk met 4,12% vet en 3,43 kg eiwit (tabel 4).

Met een totaal van 2099 kg vet en eiwit realiseert de gemiddelde Vlaamse melkkoe het op een na laagste resultaat in levensproductie van de voorbije zeven boekjaren. Mogelijk is die lage score ook een gevolg van het afsluiten van het laatste quotumjaar en de bijhorende dreiging op superheffing in combinatie met lage melkprijzen. Nu de quotumregeling definitief is afgevoerd, is het uitkijken of de evolutie in levenstotaal de komende jaren eindelijk wordt doorgezet.

De overige levensduurkengetallen vallen wel in een positief daglicht. Zo blijft het aantal melkdagen vrijwel stabiel op 358

dagen, maar daalt de tussenkalftijd wel met twee dagen tot 416 dagen (tabel 5). De tussenkalftijd is daarmee twee dagen korter dan het voorgaande jaar, het cijfer lag toen al drie jaar op rij op 418 dagen. Ook het aantal dagen opfok blijft met 801 dagen constant.

Krimp vertonen de kengetallen productieve levensduur en vervolgens ook de totale levensduur. Beide cijfers nemen met ongeveer veertig dagen af ten opzichte van het voorgaande boekjaar en komen uit op 1137 dagen productieve levensduur en 1971 dagen totaal. De respectievelijke cijfers zijn daarmee de laagste van de afgelopen zeven jaar. Een positief punt is de productie per melkdag. Die gaat van 26,1 kg melk per melkdag in

Tabel 6 – Top tien bedrijven met hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogram vet en eiwit (minimaal tien afgevoerde dieren, 1 september 2014-31 augustus 2015) (* = robotmelken)

naam, woonplaats	aantal koeien	leeftijd (dgn.)	dagen droog	prod. dagen	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg v. + e.	kg melk/ dag	aantal lact.
K. Vandewalle-Gadeyne, Ichtegem	10	2.901	248	1.789	55.877	4,16	3,46	2322	1932	4.254	31,2	5,5
G. Beuselincx, Eernegem	13	2.951	234	1.929	52.359	4,14	3,36	2167	1757	3.924	27,1	5,2
Van den Bergh lv, Wuustwezel	26	2.659	300	1.608	48.298	4,10	3,43	1982	1655	3.637	30,0	5,4
N. Jonckheere, Slijpe	10	2.758	296	1.600	45.552	4,35	3,46	1980	1578	3.558	28,5	5,2
J. De Pauw, Sleidinge	13	2.631	231	1.579	47.254	4,18	3,33	1976	1574	3.550	29,9	4,7
H. Wittevrongel, Ursel	12	2.501	213	1.533	47.502	4,08	3,35	1937	1593	3.530	31,0	4,4
Verbreuken-Thys lv, Kalmthout*	24	2.406	171	1.456	45.738	4,14	3,45	1895	1576	3.471	31,4	4,4
G. Dumortier, Rekkem	11	2.625	219	1.619	45.741	4,04	3,43	1846	1569	3.415	28,3	4,9
T. Van Leeuwe, Adegem	10	2.440	195	1.398	43.017	4,32	3,60	1858	1549	3.407	30,8	4,0
F. Noppe, Gullegem*	16	2.723	193	1.520	47.441	3,86	3,33	1829	1578	3.407	31,2	4,4

Tabel 7 – Top vijf mpr-bedrijven voor eijr per provincie in het mpr-jaar 2014-2015 (* = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

provincie	naam, woonplaats	aantal koeien	lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	dgn. tkt.
Antwerpen	Mertens-Deboel lv, Minderhout	136	3.08	12.088	3,90	3,40	471	411	2809	377
	K. en D. Faes, Meer	83	4.04	11.356	4,11	3,45	466	392	2742	391
	Verbreuken-Thys lv, Kalmthout**	110	4.04	11.316	3,89	3,44	440	389	2646	407
	Van Hasselt-Verheyen lv, Loenhout**	147	4.09	10.966	4,01	3,44	439	378	2610	432
Vlaams-Brabant	M. Heylen, Geel**	63	4.08	10.529	3,99	3,66	420	385	2602	442
	U. Cosyns, Herne	61	4.07	10.630	4,23	3,43	449	364	2595	517
	J. Van den Houte, Brussegem**	110	4.04	10.463	4,14	3,41	433	357	2519	414
	K. Penninck, Tollembeek	78	4.06	9.865	4,03	3,49	398	345	2380	400
	D. Aelbrecht, Opwijk	72	4.03	9.329	4,27	3,47	399	324	2314	419
	R. en S. Cromphout, Pepingen	77	4.06	9.421	4,03	3,52	380	332	2285	420
West-Vlaanderen	L. en P. Verhegge, Torhout	40	3.09	9.848	5,63	3,37	554	332	2829	365
	J. Dobbels, Kortemark	50	4.00	11.966	3,98	3,40	476	407	2813	412
	Lahousse-Zomerbloemhof lv, Elverdinge	121	4.02	11.867	4,08	3,35	484	398	2802	415
	W. Vandewalle, Krombeke*	39	4.03	11.878	3,82	3,44	454	409	2755	447
	B. Lemiegre, Pittem	36	5.03	11.462	3,95	3,49	453	400	2731	484
Oost-Vlaanderen	P. Claeys, Zomergem	52	4.05	12.089	4,45	3,69	538	446	3187	384
	P. De Backer, Waarschoot	48	3.11	11.717	4,17	3,51	489	411	2886	396
	P. Dellaert, Waarschoot	110	3.06	11.961	3,98	3,35	476	400	2781	407
	G. De Wilde, Zaffelare	49	4.03	11.586	4,08	3,40	473	393	2758	396
	P. en S. De Muer, Lotenhulle	69	4.00	11.710	3,86	3,44	452	403	2729	430
Limburg	H. Boutsen-Hulsbosch, Wijchmaal*	82	4.00	11.360	3,80	3,33	432	379	2572	389
	M. Aerts-Coolen, Grote Brogel	78	4.03	10.134	4,24	3,62	430	367	2572	388
	R. Theuwis, Overpelt**	107	3.11	10.475	4,06	3,39	425	355	2483	390
	H. en J. Broekx vvrz, Grote Brogel	152	4.01	11.171	3,74	3,26	418	364	2467	390
Schildermans Rieterveert lv, Overpelt	164	3.11	10.544	3,90	3,34	412	352	2424	386	

2008-2009 naar 27,5 kg melk per melkdag in 2014-2015.

Hoogste levensproductie

De hoogste levensproductie bij afvoer realiseerden de koeien van Kris Vandewalle-Gadeyne uit Ichtegem (tabel 6). Met tien afgevoerde koeien komt het bedrijf op een gemiddeld levenstotaal van 55.877 kg melk met 4,16% vet en 3,46% eiwit, goed voor een productie van 4254 kg vet en eiwit. Guido Beuselinck uit de buurgemeente Eernegem komt met een gemiddeld levenstotaal van 52.359 kg melk met 4,14% vet en 3,36% eiwit voor dertien afgevoerde koeien op 3924 kg vet en eiwit. Het aandeel van West-Vlaamse bedrijven is het grootst en volgt met vijf bedrijven in de top de verhouding van het aantal mpr-bedrijven.

Ook bij de bedrijven met het hoogste rollend jaargemiddelde zijn West-Vlaamse bedrijven goed vertegenwoordigd. Met vier stuks telt West-Vlaanderen exact evenveel bedrijven in de top tien als Oost-Vlaanderen, de provincie die ook het kopduo levert in 2014-2015. Daar prijkt Pa-

trick Claeys uit Zomergem al voor de vierde keer op rij aan kop van het klassement. Zijn 52 melkkoeien scoorden een rollend jaargemiddelde van 12.089 kg melk met 4,45% vet en 3,69% eiwit, goed voor een jaarresultaat van 3187 euro ejr. Al even lang komt het bedrijf van Paul De Backer uit Waarschoot op de tweede plek bij de hoogste bedrijven op ejr. Dit jaar behaalden zijn 48 melkkoeien een economisch jaarresultaat van 2886 euro op basis van een rollend jaargemiddelde van 11.717 kg melk met 4,17% vet en 3,51% eiwit. Van de bedrijven met meer dan honderd melkkoeien scoort landbouvennootschap Mertens-Deboel uit het Antwerpse Minderhout het hoogste cijfer. De 136 melkkoeien komen daar gemiddeld op 12.088 kg melk met 3,90% vet en 3,40% eiwit of een economisch jaarresultaat van 2809 euro.

Opvallend in de top met rollend jaargemiddelden is dat ook daar de ontwikkeling van de productiviteit van koeien lijkt te stagneren. Mogelijk is met een nieuwe jaargang en zonder melkquotum straks wel meer variatie te zien. |

Per 1 december treedt **Piet Vanthemsche** terug als voorzitter van de Vlaamse Boerenbond. De zestigjarige Vanthemsche wil na bijna acht jaar voorzitterschap een nieuwe wending geven aan zijn loopbaan. Vanthemsche, van origine dierenarts, werd in 2008 verkozen tot voorzitter. In 2013 werd hij herkozen voor een nieuwe termijn van vijf jaar. Die termijn maakt hij nu niet vol. Vanthemsche wil nog niet aangeven wat hij na 1 december gaat doen.

Piet Vanthemsche Sonja De Becker

Het hoofdbestuur van belangenorganisatie Boerenbond heeft **Sonja De Becker** (48) aangewezen als opvolger van Piet Vanthemsche. De Becker is sinds 2013 ondervoorzitter van Boerenbond en heeft al een lange staat van dienst binnen de organisatie. In 1990 startte De Becker, dochter van een witlofteler, als bedrijfsjuriste bij Boerenbond en sinds 2001 is ze actief als algemeen secretaris. Daardoor werkte ze al jarenlang nauw samen met Vanthemsche.

Bert ten Doeschot (44) heeft besloten om eind 2015 zijn bestuurstaken als voorzitter van CR Delta en lid van de raad van commissarissen van CRV neer te leggen. De melkveehouder uit het Overijsselse Hengelo treedt in december toe tot de raad van commissarissen van FrieslandCampina. Ten Doeschot acht het zelf niet mogelijk om deze functie met zijn bestuurstaken in de veeverbetering te combineren. Sinds 2010 maakt Ten Doeschot deel uit van de raad van commissarissen van CRV. Naar verwachting zal Bert ten Doeschot tijdens de CRV-ledenraadsvergadering van 2 december afscheid nemen en worden zijn taken binnen de rvc opgevangen totdat er een opvolger bekend is.

